

1978 JUN 4

MAGYARORSZÁG

244
A hazai rózsatermesztés legnagyobb eseménye e napokban zajlik le: június 9-én, pénteken nyílik meg a huszadik budatétényi rózsakiállítás. A déli városkapu mentén, a XXII. kerületben, a 6-os számú főút bevezető szakasza mellett tíz napon át olyan virágfesztiválban gyönyörködhetnek a látogatók, amely a közelben járó nagykanizsai és pécsi vonatok ablakaiból is látható.

Nem árt fölleveníteni, hogyan jutottak el a szerény kezdettől a „rózsafesztivál” rendezői odáig, hogy a kiállítás Európa-szerte ismert idegenforgalmi eseménnyé váljék.

Lelkesek összefogása

1958-ban kezdődött. A mai Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutatóintézet elődje, a Kertészeti Kutatóintézet budatétényi központjában egy lelkes rózsakutatónak, az Erdélyből áttelepült Márk Gergelynek jutott eszébe először az ötlet: május végén, június elején, amikor a legtöbb rózsafajta virít, rózsakiállítást kellene rendezni. Szinte a semmiből indult el, néhány lelkes segítőjével, mindenfajta hivatalos támogatás nélkül. Forrai Gábor, a Magyar Állami Operaház díszlettervezője plakátokat tervezett, amelyeket linóleumba vágtak és sajátkezűleg sokszorosítottak. Somogyi József szobrászművész vázákat tervezett, és segítette is elkészíteni őket.

Az első és különösen a második kiállítás sikere után a kutatóintézet akkor kinevezett új vezetősége is felfigyelt a kezdeményezésre, és a kerület vezetőinek segítségével kezdték bővíteni a „rózsafesztivál” programját. Például képzőművészeti eseményekkel. Somogyi József ajánlotta fel elsőként: szobraikat a szép, tavaszi, természetes környezetben, a rózsák között állítja ki. Innen számítható a budatétényi szabadtéri szoborkiállítás története is...

Néhány évvel később a szervezők szándéka magasabb helyeken is megértésre talált, s immár állami támogatással vághattak neki további terveik megvalósításának. Rózsakertet, szabadtéri rosariumot létesítettek, s így módon a kiállítás a négy fal közül kilépett a szabadba, a tágas intézeti parkba.

A hatodik-nyolcadik rózsakiállítást már tízezrek látták, az egyik vasárnapon 15 000 látogató érkezett. Ez a látogatószám az utóbbi néhány évben állandósult: 45–50 000 ember tekinti meg a tavaszi virágparádét, közöttük sok külföldi ér-

deklődő. Nemcsak szakemberek: az IBUSZ például ez évben is jelezte, hogy több külföldi turistacsoport szeretné a kiállítást is programjai közé iktatni.

Ha valaki szeret számolni, joggal kételkedhet: 1958-ban volt az első rózsakiállítás, és az idén van a huszadik. Hogyan? Hiszen a huszonegyediket kellene már rendezni! Matematikailag ez igaz is. Csakhogy a meteorológia ritkán tiszteli más tudományág, például a matematika szabályait, így tavaly igen csúnya jégverés verte tönkre a megnyitást előtti kiállítást. Ezért lett az 1978-as a jubileumi, a huszadik.

RÉSZLET AZ 1976-OS KIÁLLÍTÁSROL
3200 kiállított fajta

A program évenként újabb eseményekkel bővül, különösen azóta, hogy a XXII. kerület vezetői úgy döntöttek: a városrész legnagyobb kulturális eseményét, a „Tétény-Promontor” kulturális napokat nemcsak hozzákapcsolják a rózsakiállítás eseményeihez, de a napok központi eseménye a kiállítás lesz, időpontja is minden évben a rózsák nyílásához igazodik. Ez évben a kulturális napok igen gazdag programmal várják az érdeklődőket: nem messze a rózsakiállítás színhelyétől, az építendő kerületi kulturális központ alapkövetéssel nyílik az eseménysorozat. A szervezők pedig joggal reménykednek: két egymás utáni év ugyanazon hetében még sosem pusztított ugyanott jégverés.

Főváros

Rózsa a kapuban

Tétény—Budafok jelentkezik

Egymillió virág — szobrokkal

csak az intézet virágai, hanem a kiállításon résztvevő más rózsatermelő üzemek és kiskerttulajdonosok által nevelt rózsák is pályázhatnak. Eddig két ízben a kutatóintézet kapta az Arany Rózsa díjat, először a kiállítás szervezéséért, másodízben pedig, 1976-ban, a már említett „Budatétény” nevű fajtaért. Az idén még nyílt a verseny, lehet, hogy a változatosság kedvéért ezúttal „vendégvirág” és természetje kapja a fődíjat. Vanak más díjak is. Például a Romány Pál mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter által alapított, amelyet lehet, hogy éppen a Központi Rózsaklub tagjai közül nyer el valaki.

Központi Rózsaklub? Ilyen is működik az intézet falai között: tagjai hivatásos szakemberek és kiskertbarátok egyaránt. A taglétszám jelenleg 120, minden hónap utolsó péntekjén gyűlnek össze. A klub díszelnöke Fehér Lajos. A klub és az intézet maga is tűzött ki díjakat a legszebb virágok részére.

Néhány szó essék azokról is, akik a kiállításon a kiállításért dolgoznak: a már említett Márk Gergely vezetésével (ő az intézet tudományos főmunkatársa) huszonöt kutató kétheti, hajnaltól estig tartó munkája szavatolja a sikert.

Majolika, szobor, hímzés

Az idén is színes képzőművészeti program várja a látogatókat: A már hagyományos szoborkiállításon kétféle szobor lesz látható. A szobrok egy része ugyanis állandóan a rózsakertben áll, mint például Ferenczy Béni két alkotása; az idén állították fel a Tar István hagyatékából származó, ide szánt szobrokat is. A többi, csak a kiállítás idejére ide került művet Csapó Erzsébet, a Magyar Nemzeti Galéria szoborosztályának vezetője válogatta ki a Galéria raktáraiban levő kiállításokon ritkán látható alkotások közül. Ez évben 25 ilyen szobrot állítanak itt fel. Közöttük lesz a kerületi művelődési központ a maga nemében egyedülálló alapköve: Janzer Frigyes Munkácsy-díjas művész alkotása.

Egyéb kiállítások is gazdagítják a „rózsafesztivált”: a Finomkerámiaipari Művek kiskerttulajdonosok által is megvásárolható kerti kerámiákat vonultat fel, pécsi, hódmezővásárhelyi és Gránit gyárainak iparművészeti alkotásaiból, „Rózsa és virág a népművészetben” címmel hódmezővásárhelyi virágdíszes majolikák, és Márk Gergely saját gyűjtésű, rózsamotívumos, csángó falusi hímzései is megtekinthetők.

SZATMARI JENŐ ISTVAN

Rózsaklub

A kiállítás vendégei nemcsak gyönyörködhetnek a szép virágokban, de ha saját kertjükben látni szeretnének hasonlót, vásárolhatnak is rózsátövet. Igaz, a kutatóintézet saját, szűk területén már nemigen győzte az eladásra szánt rózsátövek nevelését, de a Szőregi Dísznövénytermesztő ÁFÉSZ rendszeresen kap az intézettől szaporítóanyagot, és az intézet árjegyzékei alapján már e kiállításon is jelen lesz eladó virágaival. Az árjegyzékről még annyit: nem túl drágák a rózsátövek: 20 és 35 forint között van az áruk.

A naponta 10 és 19 óra között nyitvatartó kiállításon díjakat is odaítélnek; a Fővárosi Tanács alapította a Budapest Arany Rózsája díjat, amelynek elnyerésére nem-

Könyvheti kiadványunk

A múlt magyar tudósai

Főszerkesztő ORTUTAY GYULA

Gulya János: GYARMATHY SÁMUEL

Gunda Béla: BÁTKY ZSIGMOND

Mann Miklós: TREFORT ÁGOSTON

Szénássy Barna: BOLYAI JÁNOS

Szőkefalvy-Nagy Zoltán: ILOSVAY LAJOS

992 oldal • Az öt kötet ára tokban 95 forint

AKADÉMIAI KIADÓ
Budapest